

Za mnogo mislители osnovnijat problem na choveshkija zhivot, ako dobre sym shvanal, e pravoto na samoubijstvo. I az, priznavam, chesto sym si mislel za tozi izhod v sluchaj na krajna neobhodimost i moga da kazha, che vyzmozhnostta da napusna тази планета, na kojato ne sym i iskal da dojda, e oblekchavala mnogo ot tezhkite mi, da ne kazha – na bezizhodica, momenti, kogato okolo men se e zatjagala primkata na kancelarskija zhivot. No v samoubijstvoto ima i neshto, koeto dobre vyzpitanijat chovek, kakyvto sym i az, ne mozhe da ponese, a imenno, che obizhda s banalnostta si... Njamam pred vid proshtalnoto pismo, bez koeto ne mozhe; kakvo izobshto da napishesh v nego i na kogo; kak da objasnish тази svoja postypka? Ne, ne stava vypros za tova! Struva mi se, che njama absoltutno chisto samoubijstvo. Vsichki tezi obesvanija, kogato vi namirat s izplezen ezik i posinjalo lice, prysnatijat muzyk po kilima, vanite, pylni s kryv ot veni, kuhnite, koito vonjat na otroven gaz ili oshte gorjat, spleskanite tela na trotoara, podutite trupove, koito pluvat po techenieto na rekite... Nozh, gaz, kurshum, ili primka? Kakyv beden izbor! V kojto i da e variant, smyrтта sigurno e boleznena – njama priyatno samoubijstvo. Osven tova, ostava tjaloto. Kakvo shte pravish s nego? Kakyv shok za blizki i rodnini, kolko myki da syberat samoubieca, za da go sglobjat, da go grimirat, oblekat ili vkochanen da go prenesat na legloto! Ne sym egoist, ne moga da ne mislja za trevogite, koito bih syzdal na blizkite si sys sebichnija si akt. Mnogo vreme sym prekarval v razmishlenija za pravoto na samoubijstvo, estestveno, ne poveche ot vsichki ostanali, koito izobshto ne priznavat otkrito, che misljat za smyrt. No shtom vednyzh se zaezh s razreshavane na тази mrachna zagadka, tja ne me napusna chak dokato sobstvenoto mi natezhalo tjalo i negovata ochevidna razruha leka-poleka ne me navedoha na

epohalnata misyl za bezbolezneno, diskretno i syvsem bezshumno samounishtozenie, koeto njama da uvredi na nikogo, osven na onzi, kojto go izvyrshva. Tova e samoubijstvo bez golemi zhestove, shum i tragedii, bez patetika, sledovatelno syvsem nezabelezhimo za obiknovenija zritel i prilagano, spokojno moga da kazha, pochni masovo, bez njakoj da se uchudva. Zabeljazah naprimer, che okolo mene se dvizhat mnozhestvo myrtyvci. Ne, ne e igra na dumi: dejstvitelno sa myrtvi, vypreki che hodjat, pijat, jadat, razmnozhat se, dori ponjakoga sa duhoviti v kompanija... No ugasnalite im ochi i njakakva edva zabelezhima potisnatost, govorjat na onzi, kojto umee da chete licata, che tova sa PRIMIRENI hora, otkazali se ot zhivota v edin moment i syglasili se samo da syshtestvuvat, da bydat statisti, da prozhivjavat, nishto poveche. Estestveno, nikoj ot tjah ne znae, che veche ne e mezhdu zhivite, samo ot vreme na vreme za takyv chovek kazvat: „Abe, ne e li onja, umrelija?“ Vprochem, da postigna tjahnoto systojanie syznatelno, sys silata ili slabostta na voljata si, vse edno, za men, mozhe da se kazhe, predstavljava syvyrsheno samoubijstvo, bez kakvito i da bilo sledi, koeto e syshto taka trudno izpylnimo, kakti i syvyrshenoto prestyplenie. Po tozi nachin chovek ne prichinjava na nikogo bolka, umira nezabelezhimo, dylgo, dylgo i syvsem priyatno. Decata mu ne sa presledvani do kraja na zhivota si ot sluchaja „bashta-samoubiec“ (koeto mozhe da byde seriozna sjanka v biografijata na vsekigo), izobshto nishto osobeno ne se sluchva – samo se umira, umira, umira, samo se umira...

Trjabva da spomena oshte i tova, che kato syvsem malko momche sym chel i slushal mnogo za smeli hora, koito izvyrshvali naj-razlichni eksperimenti s telata si i che takyv vid avantjura postojanno me e privlichala. Za syzhalenie proizlizam ot naj-obiknoveno drebnoburzhoazno semejstvo, koeto ne

projavjavalashe razbirane kym avantjuristichnija mi duh v zarodish. Pokojnata mi majka ne iskashe i da chue da se katerja po skalite ili da se gmurkam po-dylboko ot svoja ryst (kazvashe, che tova ne e dobre za ushite), a shto se kasae do rekord po gladuvane, kakyvto po neizvestni prichini naj-mnogo me interesuvashe, tja smjatashe za lichna obida ako otkazheh da priema i vtora chinija ot njakoe jastie, prigotveno ot neja s ljubov. Bashta mi, strog i patriarhalen sluzhitel v zheleznice, smjatashe, che na edin normalen i pochten grazhdanin ne podobava da si opitva silite v takiva, spored nego, cirkadzhijski zanimanija i che vyv vsichko trjabva da bydesh umeren i da se pridyrzhash kym zlatnata sreda. S techenie na vremeto Lola zapochna da gotvi syshto taka vkusni jastija, kakti i majka mi, a sled tova nastypi period na odnositelno blagosystojanie, pone shto se otnasja do hranata, taka che ot rekorda mi po gladuvane i pomen ne ostana, mozhe bi staroto zhelanie da se izjavja v neshto, beshe ostanalo da tlee neugasnalo njakyde pod vsekidnevnite navici? S dve dumi, vmesto da schupja vsichki rekordi po gladuvane, za koeto se gotveh oshte kato momche, reshah da se otdam na prejazhdane! Kym тази misyl me navedoha njakolko prichini. Pyrvo, nito edno obshtestvo v sveta ne obicha izgladnelite. Te vinagi sa kato njamo obvinenie. Prekalenata hilavost otkraj vreme se schita za symnitelna – v telata bez gram izlishna plyt kato pravilo obiknoveno se krie skeptichen duh, nedoverie, podozrenie, nakratko – nedovolstvo... Ne naprazno prez cjalata istorija na chovechestvoto debelitate presledvat kljoshtavite!

No shte vi izlyzha, ako tvyrdja, che syznatelno reshah da nadebeleja. Otkyde u men tolkova sila! V jadeneto potyrsih spasenie prosto ot otchajanie, zatypjavane i beznadezhnost, v koito zatynah, obezkurazhen ot malkite, po-tochno kazano, nikakvi perspektivi da postigna neshto znachitelno v zhivota.

Prosto se otdadoh na lapaneto kato uteha. Znachi nishto izkljuchitelno ne sym napravil, osven che vdignah ryce ot vsichko, stisnah ochi, i kato istinski samoubiec skochih s glavata nadolu v hranata. Nima ne sa ni karali nasila da jadem oshte kato bebeta? Cjalata ni civilizacija zapochva s typchene na pelenachetata!

No da ne protakam, a da vi kazha po-dobre vednaga kak se vpusnah v naj-goljamata si avantjura na svoja skuchen zhivot. Kogato dnes si pomislja za tova (a vse po-rjadko mislja za kakovoto i da bilo, zashtoto misleneto predstavljava izkljuchitelno usilie za men), si spomnjam, che otchajanoto mi nachinanie zapochna prez edin syvsem obiknoven den, po vreme na zakuska. Sutrinta beshe oblachna i, kaktto vseki drug den, trjabvashe da otida v sluzhbata. Poglednah gorkata si zhena, kojato otdavna veche beshe zanemarila vynshnija si vid i se uchudih: otkyde se vzeh s neja? Izobshto ne pochuvstvah po-blizka i dyshterja ni, veche porasnalno, syvsem otchuzhdeno momiche, s koeto rjadko razgovarjah. Cheteshe njakakvo spisanie za televizija. Ponjakoga se sluchva chovek da vidi blizkote si v njakakva druga svetlina, sjakash gi vizhda za pryv pyt v zhivota si, no mislja, che tvyrde rjadko se sluchva v syshtata svetlina da vidi i sebe si i neochakvano da shvane, che ot nego se e izparil celijat mu duh, izcheznala e cjalata onazi energija, po kojato se razlichava chovek ot domashnoto zhivotno; kogato ustanovi, che cjal e napraven ot kozha, meso, kosti, cherva, plazma, bybrecci, stomah, beli i cherveni kryvni telca – che vsyshtnost e svoeobrazna ZHIVA MASHINA, kojato neprekysnato iska da se naliva s technosti i da se zahranva s kaloriii, za da prodylzhava da raboti... Ne moga tochno da opisha tova stranno chuvstvo, no shtom me obze, se otrishtih! Syshtevremenno mi beshe i tyzhno, i smeshno, che nikoj i ne zabeljaza, che se vpuskam v edno ot naj-smyrtonosnite

prikljuchenija, za koito e izvestno – v avantjura, ot kojato njama pochti nikakva nadezhda za vryshtane. Njamashe tyrzhestveni rechi, nito pristanishta, zadrysteni ot platnohodi i lodki, njamashe nito voenna muzika, nito televizionni kameri; vpusnah se, bez da se mrydna ot mjestoto si, v tova opasno pytuvane, a dori mojata bedna Lola ne me celuna po buzata na proshtavane.

Za nachalo izjadoh polovin oshte topyl hljab s toku-shto prigotveni domashni pryzhki, a sled tova se nahvyrlih na slanina, salam, smetana i sirene, sled tova pyk gavrytnah polovin lityr studeno kakao i ometoh polovin burkan sladko ot slivi. Kogato svyrshih s tova, pochistih onova, koeto beshe ostanalo pred drugite. Spomnjam si – dyshterja mi me pogledna nad vestnika i kaza:

- Skiv, tate shte se PUKNE ot jadene!

Izobshto tja i ne podozirashe kolko istina ima v tova. Da, propuka se dylgo ohranjavanijat predpazen bent na vyzdyrzhanieto! Tazi sutrin oshte ne mi beshe syvsem jasno, che v osnovata na moeto otdavane na jadeneto lezhi zhelaniето za samounishtozhenie. Nima tova e chudno? Nima vyv vseki podvig njama syshto i mnogo samoubijstveno?

S izjazhdane na vse po-golemi i po-golemi kolichestva hrana, sjakash postepenno potyvah v njakakvo typو blazhenstvo. Kryvta vse po-trudno stigashe do mozyka mi, angazhirana s hranosmilaneto, koeto skoro me nakara redovno da spja sled obed vse po-dylgo i po-dylgo, dokato ne dojde vremeto (po-tochno BREMETO!), kogato se budeh samo za vecherja i za izvestno vreme dremeh pred vkljuchenija televizor, a sled tova pak zaspivah. Budeh se v tri posred nosht ot glad i jadjah v mraka, osveten samo ot prizrachnata svetlina na otvorenija hladilnik.

Ot den na den se izgubvashe predishnata mi ozlobenost, topeshe se nedovolstvoto pod goreshtinata na slaninata, s kojato,

sloj sled sloj, obvivah bivshija si gnjav. V nachaloto, estestveno, trjabvashe da upotrebja i malko volja, za da jam, no veche v „pylnata“ faza razshirenite cherva sami zapochnaha da si iskat vse poveche hrana. Oshte neshto: chovek cjal zhivot chaka njakakvo chudo, koeto da go otyrve, tova e nadezhdata, podhranvana ot idvashtite dni; naj-chesto celijat ti zhivot proticha v sladostni ochakvane na neshto, koeto v povecheto sluchai izobshto ne se sbydva. Vprochem, njakoj, kojto namira udovolstvija v osezaemi, delnichni neshta, njakoj pijanica ili chrevougodnik naprimer, osyshtestjava s vsjaka chasha ili vsjako jastie chudoto, koeto drugite taka bezuspeshno ochakvat i tyrsjat. Ochakvaneto na objada me izpylvashe s neizrazimo vylnenie i shtastie, kato che li njakoja krasavica mi e opredelila sreshta. Shtom stana дума za tova: moite sto chetirijset i osem kilograma, koito natrupah samo za njakolko godina, me osvobodiha ot mnogo zadylzhenija – sred tjah i naj-dosadnoto: nikoj ne ochakvashe ot men, che shte se zanimavam s onezi smeshni dvizhenija i che redovno shte izpylnjavam sypruzheskite si zadylzhenija, sled kato vryzkite na obuvkite si ne mozheh da zavyrzha. Noshtta zapochna da prinadlezhi samo na men! I taka, oshte s postavjaneto na chiniite vyrhu masata, kogato chueh harakternoto trakane na vilici i lyzhici ili prashtjashtoto fshshshshshsh-shipene na shnicela, metnat v nazhezhenija tigan, me pobivaha sladostni tryпки pod ezika, po nebceto i vyrhovete na zybite. V syotvetstvie s Pavlov, točno useshtah vkusa na jadeneto desetina minuti predi pyrvija zalyk da se e plyzhal prez hranoprovoda v stomaha. I vizh ti! Oshte shtom zavyrsheh objada, pred mene se pojavjivashe nova cel, otkrivah nov smisyl – vecherjata! Ljagah si v krevata, mislejki s kopnezh za zakuskata i novite utrinni vestnici. Vprochem skoro vestnicite nezabeljazano otpadnaha. Kolkoto poveche zatlystjavah, tolkova po-malko me interesuvaha drugite hora i

sydbite im. Prestanah da se interesavam ot politika, izkustvo, za vremeto... Chovek s godini se typche s informacija, chuzhdi chuvstva i opit. E, stiga mi tolkova! Doshlo e vreme ot natrupanija opit da se napravi sintez, za da se zapochne neshto, neshto novo, samo moe i niche drugo! Ne mislja da se obrazovam chak do smyrтта si, kojato veche e zapochnala! Vmesto vsichko ostanalo, sysredotochih se vyrhu syshtnostta: vslushvah se v tjaloto si, pronikvajki vse po-dylboko v samija sebe si, potopen v slanina kato v njakakva meka bronja protiv sveta. Leka-poleka se sboguvah s zhivota, kojto sega dostigashe do men samo pod formata na hrana. Izvestno vreme se zamisljah ej-taka, mezhdru drugoto, otkyde se vzema mesoto, koeto do vchera e hodelo na chetiri kraka, otkyde dokarvat shunkata – ot planinata ili ot ravninata, dali zelenchucite sa pryskani s pesticidi, dali hljabyt e pechen v chastna furna ili e kupen ot supera, no skoro i tova prestana; na sto i sedemdeset kilograma me interesuvashe predi vsichko kolichestvoto, pochti vse edno mi beshe kakvo jam. Podobno neshto mi se sluchi i s vkusa na jastijata! V nachaloto obryshtah vnimanie na kulinarnite njuansi, dokato ne stignah do syshtnostta, do naj-prostite selski jastija, bez kakvato i da bilo iztynchenost. Presitenoto mi setivo na vkusa veche ne mozheshe da se vyzbudi ot nikakyv pikanten sos; mozheha da me zadovoljat samo kartofi, bob, zele, bakla, slanina, praz, hljab... Dokato oshte ZHIVEEH, bjah zabeljazal, che pristrastenite pijanici, obladani ot alkohola, izobshto ne se interesuvat ot kachestvoto na vinoto ili rakijata. Starajat se kolkoto se mozhe po-byrzo da izpadnat v bezsyznanie i pijat vsichko nared, koeto im padne pod ryka, meshat bira i konjak, vino i likjori, v systojanie sa da pijat i spirt – samo i samo da stignat kolkoto se mozhe po-byrzo TAM.

Na dadena, obshtestveno dopustima stepen na nadebeljavame, uslovno da ja narechem, taka, po-pylnijat

chovek se polzva s njakakvo predimstvo pred ostanalite, po-malko debelite. Koj e vidjal slab direktor na klanica? Koj vjarva na njakoj goljam stopanski deec, ako ne e ohranen, avtoriteten? Mislja, che uspehyt v delovite i literaturnite sredi u nas dostiga svoja vryh na okolo sto i dvajset kilograma; takova beshe po moe vreme idealnoto teglo na naj-vlijateljnite tyrgovci i esteti. Pri tova istorijata ni e pylna s glad i nemotija. Vekovnijat ideal na gladnija narod vse oshte e edrijat, dobre ohranen pop, chiito cherveni buzi sa nashareni ot sinkavi kapiljari. Toj e totem protiv straha ot nasledstven glad. Toj e primer za podrazhanie! Nikoga ne sym imal poveche uspeh v sluzhbata ot onazi godina, kogato varirah mezhdu sto i dvajset i sto i chetirijset kilograma! Koj bi posmjaj da me izprati s kurierskata poshta v njakoja druga firma, shtom me videshe kak s dostojnstvo dremja zad svoeto bjuro? Pri tova stanah problem za asansjorite. Shtom vlezeh v kabinata, tozchas svetvashe chervenata lampichka. No na granicata na sto i shejset kila chovek prestava da byde s dostojnstvo i stava tragicchno smeshen. Kakvo mozheha da pravjat s men? Zapochnaha da me izprashtat na lechenie za smetka na dyrzhavata. Obikolih njakolko sanatoriuma za otslabvane vse v chudesni zhivopisni kurorti i bani. Denem se hraneh na nauchna osnova, po shema, a vecher se izmykvah i obikaljah krychmite okolo garite. Uspjah da vmykna i izvestno kolichestvo kolbasi i gi skrih v tajnik, kojto bjah izdylbal v djusheka. Sanitarkite mi vnasjaha skrishom v sanatoriuma paketi s kjufteta na skara i krenvirshi. Sled kato izobshto ne mozhaha da si objasnjat zashto neprekysnato nadebeljavam, vmesto da otslabvam, lekarite, kakto obiknoveno, obviniha hormonite! Ako ne syshtestvuvaha te i tajnstvenite alergii, kak inache biha opravdali svoite neuspehi? Sladko im se nadsnivah v sebe si, dokato izsledvaha ogromnoto mi razpluto melanholicchno tjalo, koeto postepenno pridobivashe formite na bolnichnata staja.

Podhlyznah im naukata! Kak da razberat, che stava duma za obiknoveno samoubijstvo? Za mene otdavna veche ne syshtestvuvat delnichnite problemi na srednija chovek. Prevyrnah se v dobrodushno chudovishte i v nauchnata periodika sym izvesten kato FENOMEN! Otdavna veche gledam snizhoditelno i s prevyzhodstvo na onezi neshtastni amatjori-lapachi, koito v naj-dobrija sluchaj uspjavat da izjadat na bas stotina baklavi ili vol! Diletanti! Na dvesta i petdeset kilograma (ot tjah 180 kila slanina) prestanah da se dvizha. Osvobodih se ot mnogo grizhi i nenuzhni neshta. Tyj kato nikoj ne pravi tolkova shiroko obleklo, po cjal den sym omotan v tynki charshafi, bos, nespynat ot suetata i pridyrzhaneto kym bezsmisleni modi. Sam. Obsluzhvat me s vnimanie i ljubov. Inache ne bih mogyl i da se pomrydna; stavite mi ne biha izdyrzhalo тази tezhest. Syrceto mi, kazvat, e pretovareno, tyj kato organizmyt mi neprekysnato trjabva da proizvezhda nova kryv. Slaninata mi se e infiltrirala v chernija drob i bybrecite. Disham trudno, tyj kato poradi natrupanite maznini, se e namalilo prostranstvoto za grydnija kosh. Prez tova vreme lekarite izsledvaha psihosomatichnite vryzki na byrzoto mi napylnjavane, otkrivaha nedostytychno ljubov v detstvoto, razgadavaha obyrganostta na obshtestvenata struktura... Ne im razkrih istinskata prichina, vse oshte gi ostavjam da se mychat...

Postignah, znachi, naj-nakraja celta si i se osvobodih ot razrushitelните toksini na vsekidnevniya zhivot. Kolko dalech e sega onova vreme, kogato se mjatah v pajazhinata v tyrsene na izhod! Kolko strasti, myki i naivnost! Kolko nadezhdi! Veche postepenno vsichki sa me zabravili. I v ZUKID, kojto chrez njakakva zapletena tranzakcija sys socialnoto osigurjavane me prehvyrli na izdryzhka na Medicinskija institut, sled kato propadna opityt mu da me teslimi na cirk „Central“. Za men sega se pishe kato za naj-debelija chovek na Balkanite! Snimat

me za srednite stranici na vestnicite, tyj kato ne moga da se pobera samo na edna stranica. ZHalko, che vsichko tova ne mi dostavja udovolstvie. Uspehyt izglezhda dojde prekaleno kysno. Za da ne se zadusha v synja, spja sednal na specialno konstruiran krevat, kojto syshtevremenno e i precizen kantar. Samoten sym. Potyvam v syn; spja, spja, svit na kylbo njakyde dylboko v tova chudovishtno tjalo, koeto veche ne e moe, na tozi svjat, kojto veche ne e moj... Prez polusynja mi preminavat veliki obrazci, koito veche dosta sym nadminal po debelina. Idvat da me posetjat misterioznijat Buda, namazan sys sveshteni mazila; lakomijat Gargantjua, nepopravimijat veseljak Kola Brjonon, Balzak, zagyrnat v shiroka anterija; vechno synenijat Oblomov s halat, po kojto lyshtjat petna ot razljat borsh; starijat kryshkach, dobrijat vojn timer Shvej... Vsichki dobrodushni poeti i lapachi, bohemi, nenasitnici, chrevougodnici, vedri pesimisti, samoubijci! Ne idva edinstveno Majls Darden ot Severna Karolina, naj-tezhkijat chovek na sveta. Verojatno jade s posledni sili, zashtoto se plashi, che skoro shte mu otnema rekorda. Oshte samo trijset i sedem kila i trista i petdeset grama, i sym go stignal!

Pazi se, Darden! Idvam...

(1979)